

ЗАТВЕРДЖУЮ

начальник управління
Державної служби якості освіти
у Рівненській області

Святослав СИДОРУК
01 грудня 2023 року

**Висновки за результатами здійснення
управлінням Державної служби якості освіти у Рівненській області
аналізу діяльності Гощанської селищної ради,
відділу освіти Гощанської селищної ради Рівненської області**

I. Предмет аналізу

Діяльність Гощанської селищної ради, відділу освіти Гощанської селищної ради Рівненської області щодо реалізації державної політики у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти на відповідній території; реалізація місцевими органами визначених законодавством прав та обов'язків засновників закладів освіти в частині створення умов для безбар'єрного доступу та якісного навчання осіб з особливими освітніми потребами та ефективності роботи інклюзивно-ресурсного центру.

II. Період, за який здійснюється аналіз

з 26 січня 2021 року до 31 жовтня 2023 року.

III. Підстави для здійснення аналізу

Аналіз здійснювався відповідно до підпункту 9 пункту 4 Положення про Державну службу якості освіти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168, Порядку здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1313 (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27 січня 2022 року за № 97/37433), на виконання плану роботи управління Державної служби якості освіти України на 2023 рік та наказу управління Державної служби якості освіти у Рівненській області від 27.11.2023 № 01-02/26 «Про здійснення аналізу діяльності Гощанської селищної ради, відділу освіти Гощанської селищної ради».

IV. Строк роботи комісії :

28 листопада - 01 грудня 2023 року.

V. Прізвище, ім'я, по батькові керівника місцевого органу управління освітою

САВОНІК Олексій Максимович.

VI. Склад комісії або посадові особи, відповідальні за здійснення аналізу

- ЗЕЛЕНЮК Людмила Миколаївна, головний спеціаліст відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю управління Державної служби якості освіти у Рівненській області;

- МОЦА Ольга Анатоліївна, головний спеціаліст відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю управління Державної служби якості освіти у Рівненській області;

- КАТЕРИНЮК Вікторія Іванівна, головний спеціаліст відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю управління Державної служби якості освіти у Рівненській області.

VII. Особи, присутні під час здійснення аналізу

САВОНІК Олексій Максимович, начальник відділу освіти Гощанської селищної ради.

VIII. Під час аналізу відвідано заклади освіти

Бочаницький ліцей Гощанської селищної ради;

Гощанський ліцей Гощанської селищної ради;

Симонівський ліцей Гощанської селищної ради Рівненської області (в тому числі Дошкільний підрозділ Симонівського ліцею Гощанської селищної ради);

Федорівську гімназію Гощанської селищної ради;

Гощанський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Малютко» Гощанської селищної ради.

IX. Процес здійснення аналізу фіксувався

Не фіксувався.

X. Висновки

1. Ефективність системи управління у сфері освіти

Виконавчий орган місцевого самоврядування у сфері освіти Гощанської селищної ради Рівненського району Рівненської області (далі - Громади) – відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Гощанської селищної ради створений відповідно до рішення сесії Гощанської селищної ради (далі – рішення сесії) від 26.01.2021 № 69 у статусі юридичної особи публічного права.

Зазначеним рішенням було затверджене Положення про відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Громади.

Згідно із рішенням сесії від 21.12.2022 № 1824 змінено назву Відділу освіти, культури, молоді, спорту та туризму Гощанської селищної ради на Відділ освіти Гощанської селищної ради Рівненської області (далі – Відділ), затверджено Положення про Відділ у новій редакції (далі – Положення).

Відповідно до Положення серед завдань Відділу є:

- створення умов для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;

- створення умов для функціонування інклюзивно-ресурсного центру з метою забезпечення реалізації права на освіту та психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

- створення у закладах освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Разом з тим, в Положенні передбачено реалізацію повноважень у сфері культури, туризму, молоді та спорту; організацію впровадження навчальних планів та програм, рекомендованих центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти.

Крім того, серед функцій Відділу, всупереч статті 37 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (далі – Закон № 463-IX), статті 25 Закону № 2145-VIII, не передбачено здійснення контролю за:

- дотриманням установчих документів закладу освіти;
- виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації).

Штатним розписом на 2023 рік затверджено 3 штатні одиниці Відділу (1 штатна посада – начальник Відділу, 2 штатні посади – головні спеціалісти).

Відділ очолює начальник, який призначений на посаду розпорядженням селищного голови від 09.12.2021 № 419-к/тр. Відповідно до пункту 1 розділу I посадової інструкції начальник Відділу здійснює керівництво роботою закладів освіти Громади, що належать до сфери управління органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

За результатами аналізу посадових інструкцій начальника відділу освіти, головних спеціалістів встановлено, що вони розробляються для кожної окремої посади.

Розподіл обов'язків між головними спеціалістами Відділу здійснюється відповідно до посадових інструкцій, які затверджені наказом начальника Відділу від 18.01.2023 № 15 «Про затвердження посадових інструкцій працівників відділу освіти Гощанської селищної ради Рівненської області» (далі – Наказ № 15).

Однак, Наказом № 15 затверджено посадові інструкції для посад, які не передбачені Штатним розписом: головного спеціаліста з питань формування мережі закладів освіти (підпункт 1 пункту 1 Наказу), головного спеціаліста з питань організації харчування та медичного обслуговування (підпункт 2 пункту 1 Наказу).

Відповідно до пункту 2.10 Розділу II Посадової інструкції начальника відділу освіти Гошанської селищної ради (далі – Посадова інструкція) до повноважень начальника Відділу належить організація роботи колегії відділу освіти.

Пунктом 2.1 Посадової інструкції головного спеціаліста з питань формування мережі закладів освіти передбачено забезпечення підготовки та узагальнення матеріалів засідань колегії відділу.

Проте, документів, які підтверджують функціонування колегії у Відділі, немає.

Відповідно до частини другої статті 7 України «Про засади державної регіональної політики» (далі – Закону № 156-VIII) передбачено, що до документів стратегічного планування державної регіональної політики належить стратегія розвитку територіальної громади (далі – Стратегія).

Згідно із частиною другою статті 11¹ Закону № 156-VIII виконавчими органами сільських, селищних, міських рад громади розробляється проєкт Стратегії.

Частиною першою статті 11¹ Закону № 156-VIII передбачено, що сільські, селищні, міські ради затверджують Стратегії розвитку територіальних громад.

На момент здійснення аналізу в Громаді не розроблено Стратегії.

Пункт 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» серед визначених компетенцій місцевих рад містить компетенцію щодо затвердження цільових програм та програм соціально-економічного розвитку територіальних громад. Згідно статті 27 зазначеного Закону виконавчі комітети місцевих рад розробляють програми, подають їх на затвердження місцевих рад, організовують процес їх виконання.

У 2021 році була чинною Програма розвитку освіти Гошанського району на 2019-2021 роки (схвалена розпорядженням голови районної державної адміністрації від 26.06.2019 № 162).

Станом на момент здійснення аналізу у Громаді не розроблено Програми розвитку Громади, в тому числі і Програми розвитку освіти Громади.

Разом з тим, рішеннями сесії від 30.11.2021 № 168, та від 20.10.2023 № 129 затверджено плани заходів з реалізації на території Громади Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (далі – План).

Зокрема, пунктом 1.2.4 Плану, який затверджений у 2023 році, передбачено «моніторинг та аналіз щодо забезпечення доступності закладів освіти усіх рівнів для маломобільних груп населення» (термін реалізації січень-грудень 2024 року).

Статтею 66 Закону № 2145-VIII та статтею 18 Закону України «Про дошкільну освіту» визначено, що органи місцевого самоврядування, органи

управління у сфері дошкільної освіти «ведуть облік дітей дошкільного та шкільного віку у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України».

Відповідно до абзацу другого пункту 9 розділу I Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2018 № 367), місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування рекомендовано щороку аналізувати результати розподілу і закріплення території обслуговування та враховувати під час розподілу і закріплення за закладами освіти території обслуговування на наступний рік.

Згідно з абзацом першим пункту 9 розділу I зазначеного Порядку рішення рекомендовано оприлюднювати на веб-сайті відповідного органу, як правило, не пізніше ніж за 6 місяців до початку приймання заяв про зарахування.

Рішеннями виконавчого комітету Гощанської селищної ради від 26.02.2021 № 20, від 29.07.2022 № 78, від 30.06.2023 № 44 «Про закріплення території обслуговування за закладами дошкільної та загальної середньої освіти Гощанської селищної ради та призначення уповноважених для виконання роботи, пов'язаної з обліком дітей і підлітків шкільного віку» закріплено території обслуговування за закладами освіти та визначено Відділ структурним підрозділом, відповідальним за створення узагальненого реєстру та його оновлення.

Зазначений вище реєстр дітей шкільного віку на території громади ведеться Відділом освіти в електронному варіанті. На момент вивчення до реєстру внесено 2 673 дітей від 6 до 18 років.

У 2023 році на території Громади функціонують:

- 6 закладів дошкільної освіти як окремі юридичні особи та 12 дошкільних структурних підрозділів у складі закладів загальної середньої освіти;
- 21 заклад загальної середньої освіти – 10 ліцеїв, 7 гімназій, 4 початкові школи, 2 філії, з них: у міській місцевості – 2 ліцеї; у сільській місцевості – 8 ліцеїв, 7 гімназій, 4 початкові школи, 2 філії;
- 1 заклад позашкільної освіти.

У ЗДО і ЗЗСО Громади здобувають освіту 2 831 дитина. З них, 46 дітей (1,6%) з числа внутрішньо-переміщених осіб, у тому числі: 5 дітей дошкільного віку та 41 дитина шкільного віку.

Із загальної кількості дітей, що є здобувачами загальної середньої, дошкільної освіти, 54 дитини з особливими освітніми потребами (далі – діти з ООП).

Наказом керівника Відділу від 01.09.2023 № 112 організовано інклюзивне навчання осіб з ООП в закладах освіти Громади.

Окрім того, розпорядженням селищного голови від 11.09.2023 № 104 затверджено мережу закладів освіти Громади на 2023/2024 н.р., у якій визначено контингент учнів, які навчаються за індивідуальною формою (педагогічний патронаж для учнів з ООП); мережу класів та груп з інклюзивним навчанням

(кількість учнів/вихованців з ООП, які навчаються в інклюзивних класах/групах закладів освіти), мережу груп подовженого дня, мережу логопедичних пунктів.

Пунктом 1.3 Положення про логопедичні пункти системи освіти, яке затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 13.05.1993 № 135, передбачено, що орган управління освітою за кожним логопедичним пунктом закріплює заклади дошкільної освіти та заклади загальної середньої освіти, загальна кількість «підготовчих груп дитячих садків і початкових класів, у яких має бути не менш як 20, у сільській місцевості - не менш як 4 ЗЗСО і ЗДО незалежно від кількості дітей».

Зазначеним вище розпорядженням визначено логопедичні пункти при закладах освіти, проте за кожним логопедичним пунктом не закріплено ЗДО та ЗЗСО Громади.

У розділі III Типових штатних нормативів ЗДО (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.11.2010 № 1055) передбачено, що посада учителя-логопеда вводиться у спеціальних та комбінованих ЗДО.

Разом з тим, у штатному розписі Гощанського закладу дошкільної освіти (ясла-садку) «Малютко» на 2023 рік, передбачено штатну одиницю «вчитель-логопед».

Відповідно до пункту 8 Порядку організації інклюзивного навчання у ЗДО, який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530, у разі утворення у ЗДО інклюзивної групи посада асистента вихователя вводиться з розрахунку однієї штатної одиниці на одну інклюзивну групу.

У 2022/2023 н.р. у 2 закладах дошкільної освіти (1 - юридична особа, 1 - дошкільний підрозділ) для 3 асистентів, які забезпечують особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу 5 дітей з ООП у 3 інклюзивних групах затверджено 1,5 штатні одиниці асистента вихователя (розпорядження селищного голови від 12.09.2022 № 104, додаток 7), що суперечить пункту 8 Порядку організації інклюзивного навчання у ЗДО (Додаток 1).

Додатком 6 розпорядження селищного голови від 11.09.2023 № 104 у 2023/2024 н.р. у 2 ЗДО для 4 асистентів вихователя 6 дітей з ООП у 4 інклюзивних групах затверджено 2 штатні одиниці асистента вихователя (Додаток 2).

Зокрема, особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу дітей з ООП у Гощанському ЗДО «Малютко» забезпечують 3 асистенти вихователя (по 0,5 ставки), у дошкільному підрозділі Симонівського ліцею 1 асистент вихователя (0,5 ставки). Кількість штатних одиниць визначено відповідними штатними розписами закладів.

Разом з тим, у Гощанському ЗДО «Малютко» обов'язки асистентів вихователів виконують працівники, які за основним місцем роботи є вихователями інших груп закладу (0,9 ставки). При цьому посадові обов'язки асистента вихователя покладені на них під час виконання обов'язків за основним місцем роботи вихователя.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» передбачено наявність асистента вчителя в інклюзивних класах створених для дітей з ООП II – V рівнів підтримки (додаток 1 до Порядку).

Згідно із Типовими штатними нормативами закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205 у школах, де запроваджене інклюзивне навчання, для роботи з учнями з ООП посада асистента вчителя вводиться з розрахунку 1 ставка на клас, у якому навчаються такі діти.

Додатком 7 розпорядження селищного голови від 12.09.2022 № 104 у 2022/2023 н.р. у ЗЗСО Громади, для 27 асистентів вчителів, які забезпечують організацію інклюзивного навчання 37 учнів II – V рівнів підтримки у 32 класах затверджено 14 ставок асистентів вчителя (Додаток 3).

Додатком 6 розпорядження селищного голови від 11.09.2023 № 104 у 2023/2024 н.р. у ЗЗСО Громади, для 29 асистентів вчителів, які забезпечують організацію інклюзивного навчання 45 учнів II – V рівнів підтримки у 32 класах затверджено 16 ставок асистентів вчителя (Додаток 4).

Відповідно до пункту 2.3 розділу II Посадової інструкції начальник Відділу планує роботу Відділу та аналізує стан її виконання.

Планом роботи Відділу на 2023 рік передбачено створення умов для навчання дітей з ООП в інклюзивних класах/групах, здійснення моніторингу та звітування про організацію інклюзивного та індивідуального навчання. Зазначені питання заслуховувалися на нараді з керівниками закладів освіти (протокол від 30.08.2023 № 3).

Рішенням сесії від 18.02.2022 № 1457, з метою сприяння професійному розвитку педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр», їх психологічної підтримки та консультування на території Громади утворено комунальну установу «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Гоцанської селищної ради» (далі – Центр). Зазначеним рішенням затверджено статут Центру.

Відповідно до підпункту 2.2.1 пункту 2.2 розділу II статуту Центру серед основних завдань визначено надання консультативної підтримки працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу у закладах освіти за різними формами здобуття освіти.

У пункті 2.3 статуту Центру передбачено, що організаційно-методичні форми роботи, консалтингова діяльність із педагогічними працівниками затверджуються в річному плані роботи установи.

У річному плані Центру не передбачено заходів, які спрямовані на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок педагогів у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Із метою забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу на території Громади функціонує інклюзивно – ресурсний центр (створений рішенням сесії Гоцанської районної ради від 16.05.2018 № 358).

Рішенням Рівненської районної ради від 29.12.2020 № 106 установу передано у комунальну власність Громади.

«Виконавчий орган ради – Комунальна установа «Гощанський інклюзивно-ресурсний центр» Гощанської районної ради Гощанського району Рівненської області» перейменовано на «Комунальну установу «Гощанський інклюзивно-ресурсний центр» Гощанської селищної ради у статусі юридичної особи публічного права» (далі – ІРЦ) рішенням сесії від 26.01.2021 № 60.

Керівництво ІРЦ здійснює директор, яка призначена на посаду керівника ІРЦ наказом начальника відділу освіти, молоді та спорту Гощанської районної ради від 31.08.2018 № 47-к, як така що пройшла конкурсний відбір.

Пунктом 58 Положення про інклюзивно-ресурсний центр, яке затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 (зі змінами, далі - Положення про ІРЦ), передбачено, що органи місцевого самоврядування затверджують та змінюють склад ІРЦ, штатний розпис, графік роботи.

Відповідно до пунктів 4, 5 рішення сесії Гощанської районної ради від 16.05.2018 № 358 відділ освіти, молоді та спорту Гощанської районної державної адміністрації визнано уповноваженим органом управління ІРЦ та надано повноваження щодо затвердження штатного розпису та режиму роботи ІРЦ.

Штатний розпис та тривалість робочого тижня ІРЦ затверджено наказом т.в.о. начальника Відділу освіти Гощанської селищної ради від 01.09.2021 № 129.

Разом з тим, Відділ освіти не визначено правонаступником повноважень відділу освіти, молоді та спорту Гощанської районної державної адміністрації.

Штатним розписом ІРЦ передбачено 10 штатних одиниць - посад, з них 9 педагогічних. На момент здійснення аналізу заповнено 5 педагогічних посад (56%).

Аналіз посадових інструкцій працівників ІРЦ показав, що вони розробляються для кожної окремої посади передбаченої штатним розписом.

Рішенням сесії від 05.11.2021 № 1149 затверджено статут (далі – Статут) комунальної установи «Гощанський інклюзивно – ресурсний центр» Гощанської селищної ради у новій редакції.

Відповідно до пункту 1.4 Статуту ІРЦ провадить діяльність з урахуванням таких принципів, як повага та сприйняття індивідуальних особливостей дітей, дотримання інтересів дитини, недопущення дискримінації та порушення прав дитини, конфіденційність, доступність освітніх послуг з раннього віку, міжвідомча співпраця.

Окрім того, фахівці ІРЦ підписуються зобов'язання про нерозголошення персональних даних осіб, які звернулися до установи.

У посадових інструкціях працівників наявний пункт щодо «уникнення небезпеки в інформаційному просторі, забезпечення захисту і збереження персональних даних (власних персональних даних, а також персональних даних інших осіб)».

Розділом 13 Статуту передбачено, що зміни та доповнення до нього у разі потреби вносяться засновником шляхом викладення його у новій редакції та реєструються в установленому законодавством порядку.

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 493 передбачено ряд змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр (далі – Положення).

Однак, засновником не було внесено змін та доповнень до Статуту ІРЦ із врахуванням зазначеної вище Постанови.

Зокрема, розділом 4 Статуту ІРЦ визначено організацію проведення установою Комплексної оцінки; підпунктом 4.24 передбачені випадки проведення ІРЦ повторної Комплексної оцінки.

Проте, у зазначеному пункті не передбачено потреби у здійсненні Комплексної оцінки в разі переходу особи з особливими освітніми потребами між рівнями освіти.

Пунктом 37 Положення про ІРЦ визначено, що висновок про комплексну оцінку повинен містити інформацію щодо ступеня прояву особливих освітніх потреб (труднощів); рівень підтримки для організації інклюзивного навчання.

Пунктом 4.27 Статуту передбачено, що висновок про комплексну оцінку який складається ІРЦ, повинен містити лише категорію (тип її особливих освітніх потреб (труднощів)).

ІРЦ надає послуги дітям з ООП, що проживають на території Гощанської та Бабинської ТГ (засновницький договір від 02.05.2019).

Відповідно до визначених у Статуті завдань ІРЦ проводиться Комплексна оцінка, у тому числі повторна. На момент здійснення аналізу до ІРЦ було подано: 459 заяв на первинну Комплексну оцінку (з них - 52 заяви у 2023 році) та 237 заяв на повторну (з них - 52 заяви у 2023 році). Всього пройшли Комплексну оцінку та перебувають на обліку в ІРЦ 406 дітей із зазначених громад (6% від загальної кількості осіб від народження до 18 років, що проживають на території громад). З них - 217 осіб з Гощанської ТГ.

За результатами проведеної Комплексної оцінки сформовано та внесено в систему автоматизації роботи ІРЦ висновки про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи; батькам та педагогам надано консультації щодо особливостей психолого-педагогічного супроводу дитини, організації інклюзивного навчання, складання індивідуальної програми розвитку з урахуванням висновку, обсягу психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг. На момент здійснення аналізу журнал обліку консультацій налічує 3 644 проведених консультацій (з них – 1 255 у 2023 році).

Для організації та обліку роботи фахівці ІРЦ ведуть документацію в електронному вигляді (з врахуванням військового стану дублюють окремі документи у паперовій формі).

Працівники ІРЦ долучаються до участі у командах психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП в закладах освіти Громади. Зокрема, у 2023 році директор та фахівці ІРЦ були присутніми на 143 засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП.

Окрім того, працівники ІРЦ надають рекомендації педагогічним працівникам закладів освіти щодо розроблення, впровадження та моніторингу виконання індивідуальної програми розвитку; організовують та проводять семінари, тренінги, майстер-класи, беруть участь у нарадах та ін.

Зазначені вище заходи внесено до Річного плану ІРЦ. Фахівцями ІРЦ у 2021-2023 роках було проведено 30 заходів для керівників, педагогічних працівників закладів освіти, батьків дітей з ООП (з них - 9 у 2023 році).

Однак, спільні заходи, що проводяться ІРЦ, не відображено у річних планах закладів освіти.

Згідно з пунктом 6 Положення, ІРЦ «повинні мати приміщення, пристосовані для дітей з особливими освітніми потребами відповідно до вимог законодавства, у тому числі державних санітарних норм і правил та державних будівельних норм.

Приміщення інклюзивно-ресурсних центрів облаштовуються кімнатою для прийому громадян, ресурсною кімнатою та кабінетами фахівців (консультантів) ІРЦ відповідно до його штатного розпису, затвердженого засновником, а також залом для занять з лікувальної фізкультури».

ІРЦ розміщено у приміщенні Гощанського ліцею - займає площу більшу 50 м²; облаштовано кабінетами: директора, для спільних засідань педагогічних працівників ІРЦ, для групових психолого-педагогічних засідань.

Вхід в приміщення закладу освіти/установи ІРЦ обладнаний пандусом, поручнем. У закладі освіти наявний туалет, який розміщено на першому поверсі та передбачений для використання його дітьми з ООП, що пересуваються на кріслах колісних (достатня ширина проходу).

Дошкільна освіта

Дошкільну освіту у Громаді у 2023 році здобуває 401 дитина (ЗДО – 260 дітей, 15 груп; дошкільні структурні підрозділи ЗЗСО – 141 дитина, 12 груп; з них – 6 дітей з ООП)

У 2022 році дошкільною освітою були охоплені 453 дитини (ЗДО – 281 дитина, 15 груп; дошкільні структурні підрозділи ЗЗСО – 172 дитини, 13 груп), у 2021 році – 470 дітей (ЗДО – 348 дітей, 16 груп; дошкільні структурні підрозділи ЗЗСО – 122 дитини, 12 груп).

У закладах дошкільної освіти громади створюються умови для здобуття освіти в інклюзивних групах дітьми з ООП, що проживають на території громади.

За інформацією, наданою керівником ІРЦ, на території Гощанської громади у 2021 році таких дітей налічувалося 61, для 26-ти надавалися корекційно-розвиткові послуги в ІРЦ. Для 6 дітей, які відвідували 2 заклади дошкільної освіти створено 4 інклюзивні групи. 29 дітей здобували освіту в дошкільному підрозділі Спеціальної школи в с. Тучин Рівненської обласної ради. У 2021 році визначення рівня підтримки було не передбачено нормативними документами.

У 2022 році таких дітей налічувалося 78. З них, для 5 дітей (3 дітей - III рівень підтримки, 2 – IV рівень), які відвідували ЗДО (2 заклади освіти) було створено 3 інклюзивні групи. Корекційно-розвиткові заняття в ІРЦ відвідувало 30 дітей. 43 дитини здобували освіту в дошкільному підрозділі Спеціальної школи в с. Тучин Рівненської обласної ради.

У 2023 році є 69 дітей дошкільного віку, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку і перебувають на обліку в ІРЦ. З них, 34 дітям надаються корекційно-розвиткові послуги в ІРЦ. У 2 ЗДО (Гощанський ЗДО (ясла-садок) «Малютко», дошкільний підрозділ Симонівського ліцею) виховується 6 дітей з ООП (4 інклюзивні групи, 2 дитини - III рівень підтримки, 4 дітей – IV рівень підтримки), ще 29 дітей здобувають освіту в дошкільному підрозділі Спеціальної школи в с. Тучин Рівненської обласної ради (Додаток 5).

Рішень щодо надання підтримки першого рівня у ЗДО/структурних підрозділах не приймалися.

Здобуття дошкільної освіти дітьми з ООП у ЗДО здійснюється відповідно до державного стандарту дошкільної освіти, з урахуванням рівнів підтримки та на основі висновку.

Із метою забезпечення ефективності освітнього процесу дітей з ООП, які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання у відвіданих закладах освіти, наказами керівників створено команди психолого-педагогічного супроводу.

Командами психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП у визначені законодавством терміни розроблено індивідуальні програми розвитку які містять, зокрема, відомості про додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (заняття). Зміст та кількість корекційно-розвиткової складової зазначених програм відповідає рекомендаціям, що містяться у висновках ІРЦ.

У відвіданих ЗДО/структурному підрозділі корекційно-розвиткові заняття проводяться працівниками закладів (практичним психологом, логопедом) на підставі цивільно-правових угод.

Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти» передбачено, що засновники та заклади освіти за умови утворення інклюзивної групи мають забезпечити в установленому законодавством порядку: приведення території закладу, будівель та приміщень у відповідність із вимогами державних будівельних норм щодо закладів дошкільної освіти та інклюзивності; облаштування ресурсної кімнати для проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять.

Всі відвідані заклади освіти обладнано пандусами та поручнями; у закладах облаштовано ресурсні кімнати, які в цілому забезпечена всіма необхідними дидактичними засобами та матеріалами для роботи з дітьми з ООП відповідно до Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних групах закладів освіти, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки від 16.10.2020 № 1281.

Загальна середня освіта

Загальну середню освіту у Громаді у 2023 році здобувають 2 430 здобувачів освіти (з них – 48 дітей з ООП). У 2022 році освітою були охоплені 2 502 дитини (42 дитини з ООП), у 2021 році – 2 505 дітей (48 дітей з ООП) (Додаток 6).

У 2021 році в 14-и закладах загальної середньої освіти Громади було організовано здобуття повної загальної середньої освіти за індивідуальною формою. Зокрема, сімейною (домашньою) формою було охоплено 2 здобувача освіти у 2 ЗЗСО; педагогічним патронажем – 62 здобувачі освіти в 9 ЗЗСО, екстернатом – у 1 ЗЗСО – 2 учні. Із загальної кількості учнів, для яких організовано індивідуальну форму здобуття освіти 7 учнів з ООП (педагогічний патронаж).

У 2022 році в 11 закладах загальної середньої освіти відповідно до законодавства організовано здобуття освіти за індивідуальною формою, а саме: сімейна (домашня) форма організована для 2 учнів у 2 ЗЗСО; педагогічний патронаж – для 22 учнів у 9 ЗЗСО; екстернат – для 1 учня у 1 ЗЗСО. Із загальної кількості учнів, для яких організовано індивідуальну форму здобуття освіти 5 учнів з ООП (педагогічний патронаж).

У 2023 році в 15 закладах загальної середньої освіти відповідно до законодавства організовано здобуття освіти за індивідуальною формою, а саме: сімейною (домашньою) формою було охоплено 63 здобувачі освіти у 12 ЗЗСО; педагогічним патронажем – 18 здобувачів освіти в 7 ЗЗСО, екстернатом – у 4 ЗЗСО – 12 учнів. Із загальної кількості учнів, для яких організовано індивідуальну форму здобуття освіти 3 учні з ООП (педагогічний патронаж).

У ЗЗСО освіти створюються умови для здобуття освіти в інклюзивних класах дітьми з ООП, що проживають на території громади.

За інформацією, наданою керівником ІРЦ, на території Гощанської громади у 2021 році на обліку перебувало 161 особа. Для 41 особи відкрито 31 інклюзивний клас у 14 ЗЗСО (у 2021 році рівні підтримки не визначалися). Корекційно-розвиткові заняття в ІРЦ відвідувало 11 дітей, які вже досягли шкільного віку, проте за рішенням батьків не відвідували закладів освіти або не були охоплені інклюзивною формою навчання. Ще 109 учнів з ООП здобували освіту в спеціальних закладах обласного підпорядкування.

У 2022 році на обліку перебувало 152 особи. Для 37 осіб відкрито 32 інклюзивних класи у 17 ЗЗСО (II рівень підтримки - 1, III рівень- 21, IV рівень - 14, V рівень - 1). Корекційно-розвиткові заняття в ІРЦ відвідувало 4 дітей, з них 2 дитини, для яких організовано здобуття освіти за індивідуальною формою (педагогічний патронаж). 111 учнів з ООП здобували освіту в спеціальних закладах обласного підпорядкування.

У 2023 році на обліку перебуває 148 осіб. Для 45 осіб відкрито 32 інклюзивні класи у 15 ЗЗСО (II рівень підтримки - 3, III рівень - 27, IV рівень - 14, V рівень - 1). 110 учнів з ООП здобувають освіту в спеціальних закладах обласного підпорядкування (Додаток 7).

Корекційно-розвиткові послуги для здобувачів освіти з ООП, що навчалися очно у 2022/2023 н.р. у ЗЗСО надаються: фахівцями ІРЦ - 9 дітей (24,3%); працівниками ЗЗСО - 26 дітей (70,3%). Для 2 дітей з ООП (5,4%; по 1 у Гощанському, Малатинському ліцеї), у зв'язку із відсутністю у ЗЗСО відповідних фахівців, до проведення окремих корекційних занять долучаються фахівці ІРЦ (цивільно-правові угоди; Додаток 8).

Корекційно-розвиткові послуги для здобувачів освіти з ООП, що навчаються очно у 2023/2024 н.р. у ЗЗСО надаються: фахівцями ІРЦ - 10 дітей (22,2%); працівниками ЗЗСО - 32 дитини (71,1%). Для 3 учнів з ООП (6,7%; з них 2 – Гощанський, 1 - Малатинський ліцей) окремі заняття проводяться фахівцями ІРЦ (цивільно-правові угоди; Додаток 9).

Окрім того, корекційно-розвиткові заняття в ІРЦ відвідують 3 дітей, для яких організовано здобуття освіти за індивідуальною формою (педагогічний патронаж).

Зміст та кількість корекційно-розвиткової складової у переважній більшості закладів відповідає рекомендаціям, що містяться у висновках ІРЦ.

У Симонівському, Гоцанському ліцях корекційно-розвиткові заняття проводяться працівниками закладів (практичним психологом, логопедом) на підставі цивільно-правових угод. У Бочаницькому ліцеї, Федорівській гімназії реалізація корекційно-розвиткової складової здійснюється фахівцями ІРЦ (цивільно-правові угоди).

Разом з тим встановлено, що кількість корекційно-розвиткових занять із соціально-побутового орієнтування та розвитку мовлення, які проводяться з ученицею 6 класу Федорівської гімназії спеціалістами ІРЦ, не відповідає кількості, зазначеній у висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 21.06.2022. Зокрема, у пункті 6 розділу «Загальні висновки» визначено потребу в психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послугах у наступному обсязі: заняття з практичним психологом («Соціально-побутове орієнтування») – 3 години на тиждень; заняття з вчителем-логопедом («Розвиток мовлення») – 3 години на тиждень; заняття з вчителем-реабілітологом («ЛФК») – 1 година на тиждень. Натомість, в Індивідуальній програмі розвитку, складеній командою психолого-педагогічного супроводу даної дитини за участі спеціалістів ІРЦ на підставі наданого Висновку, передбачена наступна кількість корекційно-розвиткових занять: соціально-побутове орієнтування – 2 години на тиждень; розвиток мовлення – 2 години на тиждень; ЛФК – 1 година на тиждень.

У всіх відвіданих ЗЗСО наказами керівників утворено інклюзивні класи, створено команди психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з ООП.

Інклюзивне навчання учнів у відвіданих ЗЗСО, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітніх програм закладів освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу.

Організація освітнього процесу для здобувачів освіти з ООП висвітлена в освітніх програмах Гоцанського, Бочаницького ліцеїв.

Відповідно до частини 6 статті 11 Закону № 463-ІХ визначено, що на основі схваленого в освітній програмі закладу освіти навчального плану педагогічна рада складає, а його керівник затверджує річний навчальний план.

Однак, у всіх відвіданих ЗЗСО річні навчальні плани є складовою розроблених та схвалених освітніх програм.

У 75 % відвіданих закладів освіти освітні програми містять індивідуальні навчальні плани дітей з ООП.

Однак, лише у Симонівському ліцеї індивідуальний навчальний план підписується батьками, як це визначено пунктом 15 Порядку організації інклюзивного навчання у ЗЗСО.

У визначені законодавством терміни командами психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП, з врахуванням рекомендацій у висновках ІРЦ, розроблено індивідуальні програми розвитку.

Відповідно до частини першої статті 26 Закону № 463-ІХ для учнів з ООП, які навчаються в інклюзивних класах ЗЗСО, на підставі письмового звернення їхніх батьків утворюються інклюзивні групи подовженого дня.

Пунктом 7 Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних ЗЗСО, що затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 677, передбачено комплектування інклюзивних груп подовженого дня ЗЗСО посадою асистента вихователя.

Пунктом 2 наказу Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205 «Про затвердження Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти» надається право керівникам закладів у разі виробничої необхідності змінювати штати окремих структурних підрозділів або вводити посади (крім керівних), не передбачені штатними нормативами для даного закладу. Заміна посад працівників може здійснюватися лише в межах однієї категорії персоналу.

Згідно з пунктом 1 наказу керівника Симонівського ліцею від 01.09.2023 № 101 «Про організацію роботи груп подовженого дня в 2023/2024 навчальному році» у закладі організовано роботу 2-х груп подовженого дня: для учнів 1-2 класів (26 учнів, з них – 2 дітини з ООП) та 3-4 класів (35 учнів, з них – 4 учні з ООП). Водночас, наповнюваність групи подовженого дня для учнів 3-4 класів перевищує 30 дітей, що суперечить пункту 7 додатку 1 наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128.

Разом з тим, керівництвом Симонівського ліцею не вжито заходів для утворення інклюзивних груп подовженого дня.

Відповідно до частини другої статті 30 Закону № 2145-VIII заклади освіти зобов'язані забезпечувати на своїх веб сайтах відкритий доступ до умов доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Зазначену інформацію не розміщено на сайті Федорівській гімназії.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», передбачено, що заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом: забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти; облаштування та обладнання ресурсної кімнати.

Всі відвідані заклади освіти обладнано пандусами та поручнями.

Разом з тим, у 50% відвіданих ЗЗСО ускладнено доступ до окремих приміщень закладу, у тому числі і до туалету.

У Гощанському, Симонівському ліцеях облаштовано ресурсні кімнати, що поділяються на дві функціональні зони: навчальну та побутово-практичну із відповідним обладнанням.

Наявні дидактичні засоби передбачено Типовим переліком спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з ООП, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 414).

Проте, у Бочаницькому ліцеї, Федорівській гімназії немає ресурсних кімнат. Клопотання закладів освіти до засновника про виділення коштів на придбання допоміжних засобів для обладнання ресурсних кімнат на момент вивчення не подавалися.

Частиною четвертою статті 13 Закону № 2145-VIII визначено, що особи, які здобувають повну загальну середню освіту, проживають у сільській місцевості і потребують підвезення до закладу освіти і у зворотному напрямку, забезпечуються таким підвезенням за кошти місцевих бюджетів.

Під час проведення аналізу було з'ясовано, що у закладах загальної середньої освіти 733 здобувачі освіти проживають на відстані більше 2 км від закладу і потребують підвезення (30,2 % від загальної кількості учнів).

Засновником закладів загальної середньої освіти за рахунок місцевого бюджету для 624 учнів (85,1 % від потреби; з них 13 осіб з ООП), організовано підвезення до закладу освіти і у зворотному напрямку. У Симонівському, Бочаницькому, Гошанському ліцеях підвіз шкільним автобусом забезпечено для 100 % осіб з ООП.

Однак, засновником закладів освіти не розроблено порядок підвезення учнів відповідно до законодавства (пункт 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти).

XI. Рекомендації

Враховуючи зазначене у Висновках, управління Державної служби якості освіти у Рівненській області рекомендує:

1. Вжити заходів щодо усунення виявлених фактів недотримання вимог законодавства з питань освіти, про що поінформувати управління Державної служби якості освіти у Рівненській області **до 01 жовтня 2024 року**.

2. Розробити документи стратегічного планування Громади (Стратегія, програма розвитку Громади).

3. Привести у відповідність до вимог чинного законодавства Положення про Відділ, посадові інструкції працівників Відділу.

4. Щороку у терміни визначені чинним законодавством аналізувати результати розподілу території обслуговування та враховувати їх під час розподілу і закріплення її закладами освіти на наступний рік.

5. Привести у відповідність функціонування логопедичних пунктів ЗДО та ЗЗСО Громади.

6. Продовжити роботу щодо створення у закладах освіти Громади інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

7. Ввести до штатних розписів закладів освіти посади асистентів вчителя/вихователя з розрахунку однієї штатної одиниці на одну інклюзивну групу/клас.

8. Розробити порядок підвезення учнів на основі вимог санітарного законодавства, законодавства у сфері освіти, Законів України «Про дорожній рух», «Про автомобільний транспорт» та Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту.

9. Забезпечити на веб сайтах ЗДО/ЗЗСО відкритий доступ до умов доступності закладів освіти для навчання осіб з ООП.

10. Привести у відповідність Статут ІРЦ з врахуванням змін в законодавстві.

11. Забезпечити виконання вимог чинного законодавства щодо організації роботи ІРЦ (затвердження режиму роботи, штатного розпису).

12. Вжити заходів для покращення умов освітнього середовища ІРЦ.

Підписи посадових осіб, відповідальних за здійснення аналізу

Головний спеціаліст відділу
взаємодії з органами місцевого
самоврядування, моніторингу
та позапланового контролю

Людмила ЗЕЛЕНЮК

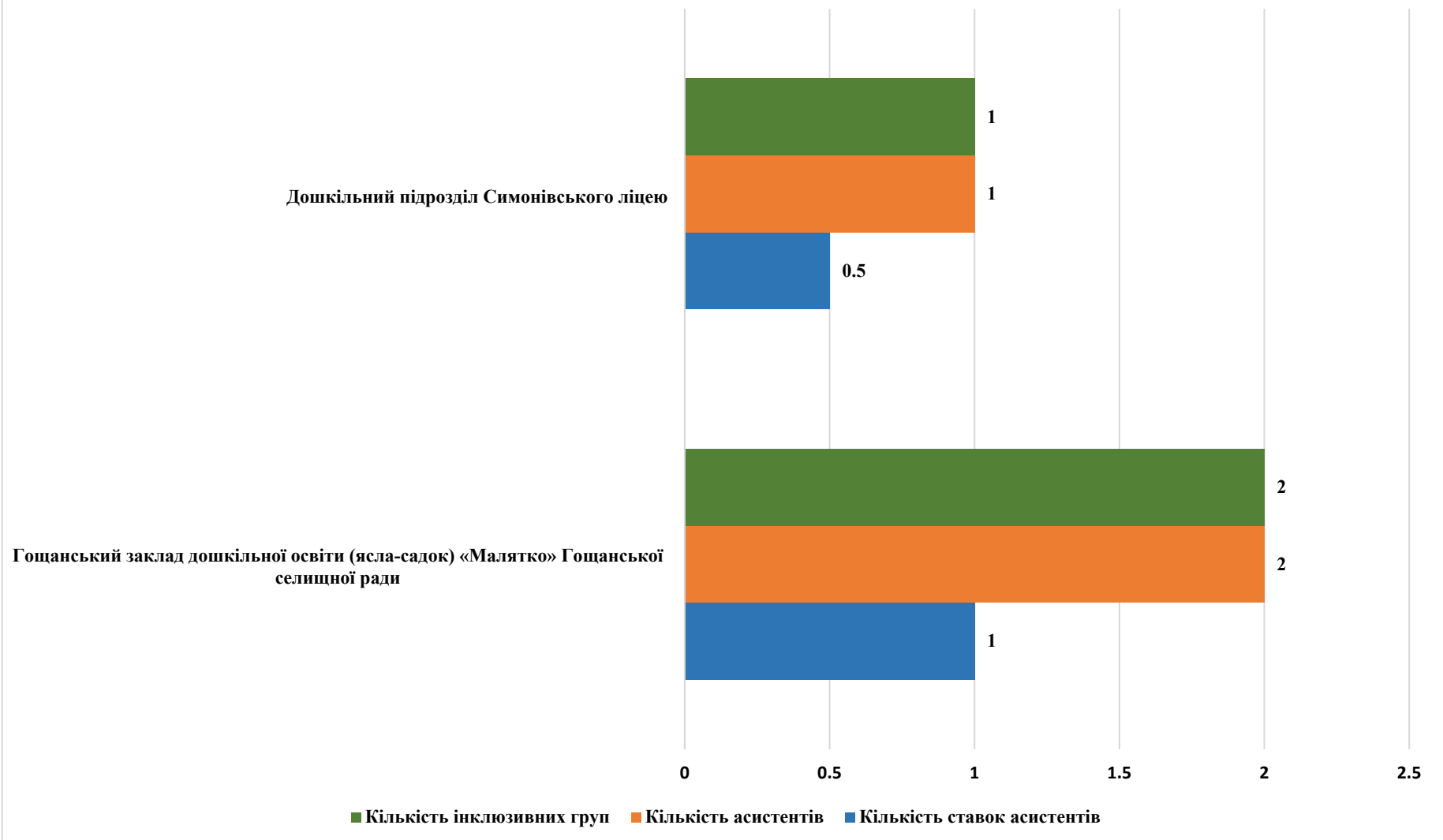
Головний спеціаліст відділу
взаємодії з органами місцевого
самоврядування, моніторингу
та позапланового контролю

Ольга МОЦА

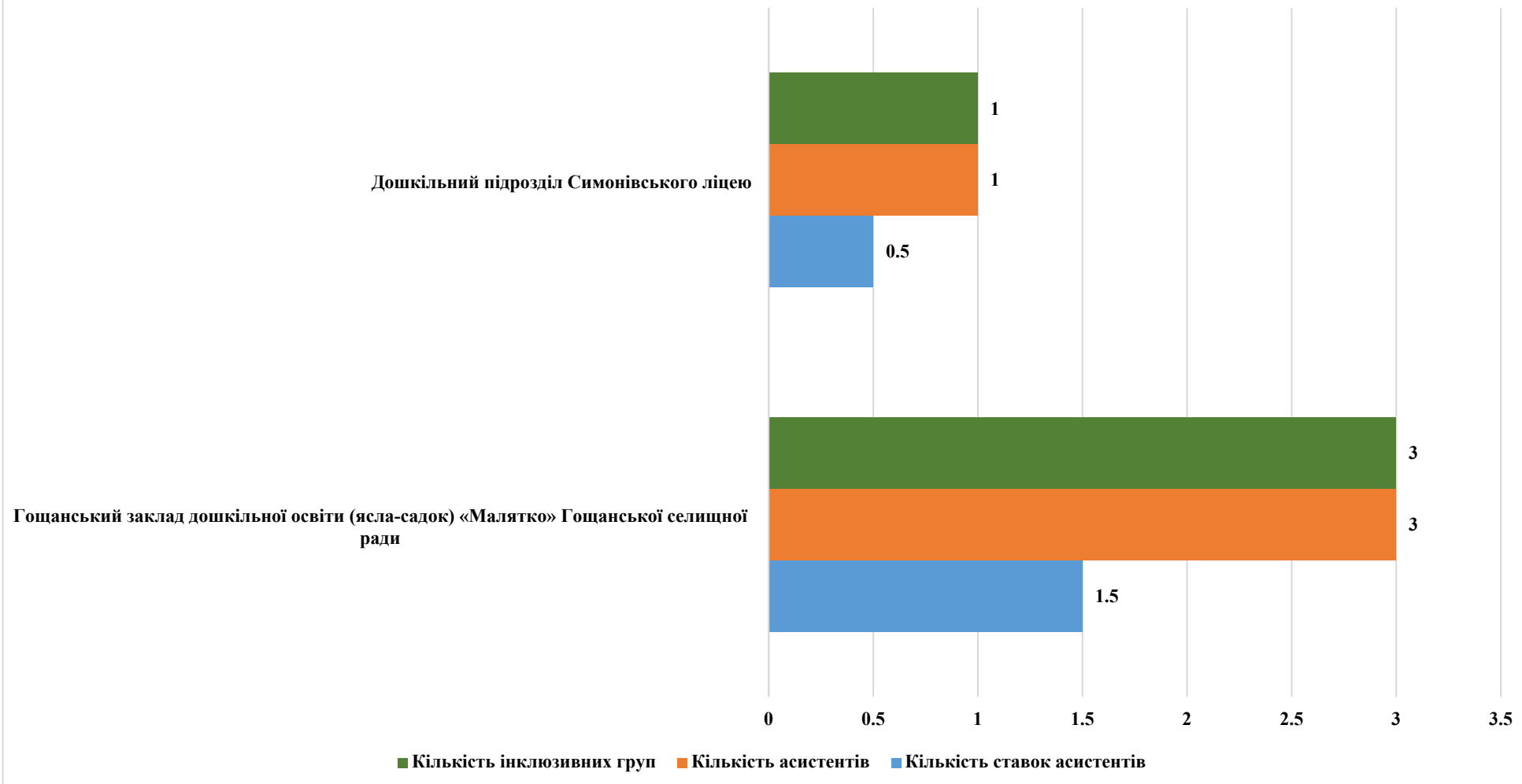
Головний спеціаліст відділу
взаємодії з органами місцевого
самоврядування, моніторингу
та позапланового контролю

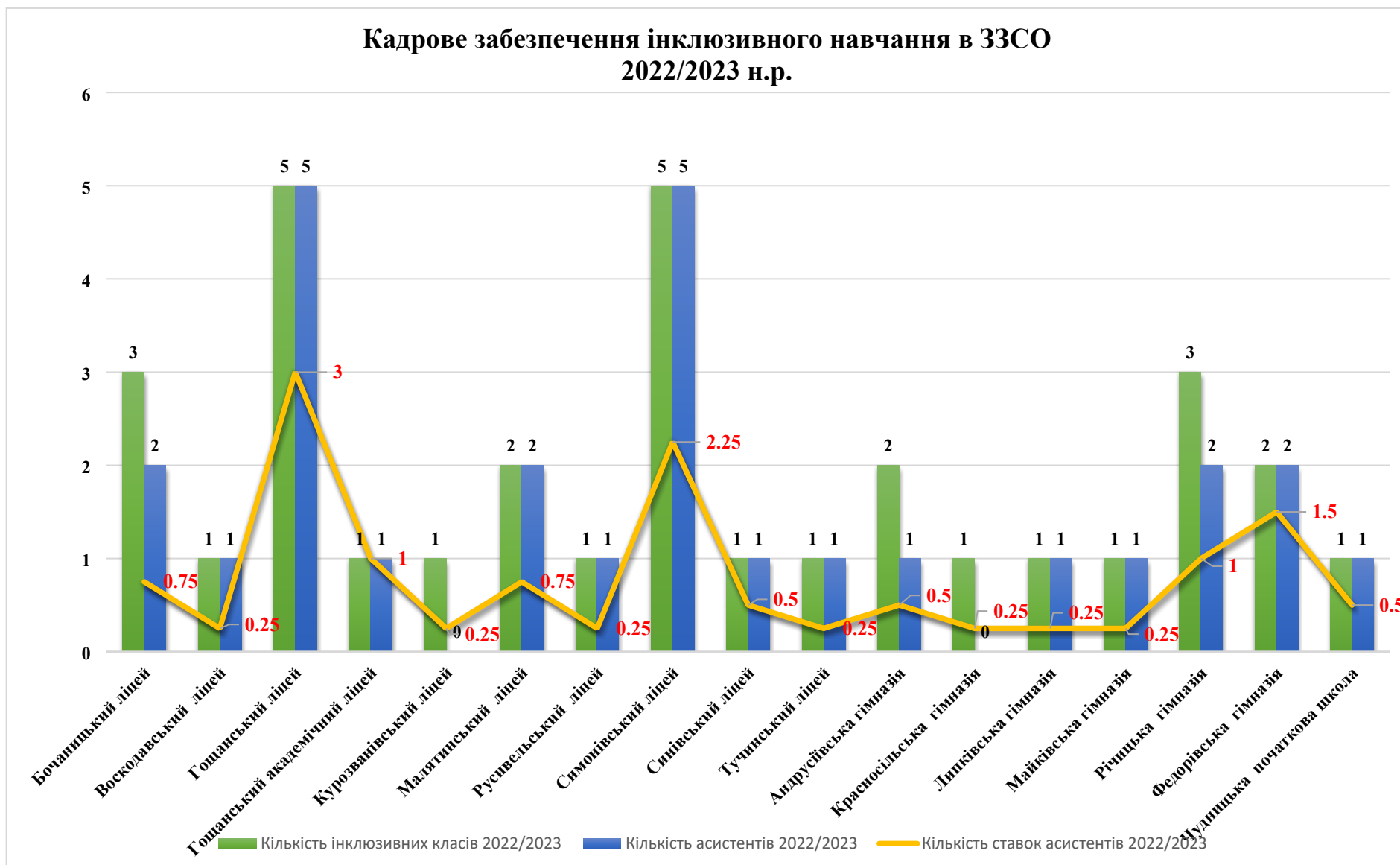

Вікторія КАТЕРИНЮК

Кадрове забезпечення інклюзивного навчання в ЗДО 2022/2023 н.р.

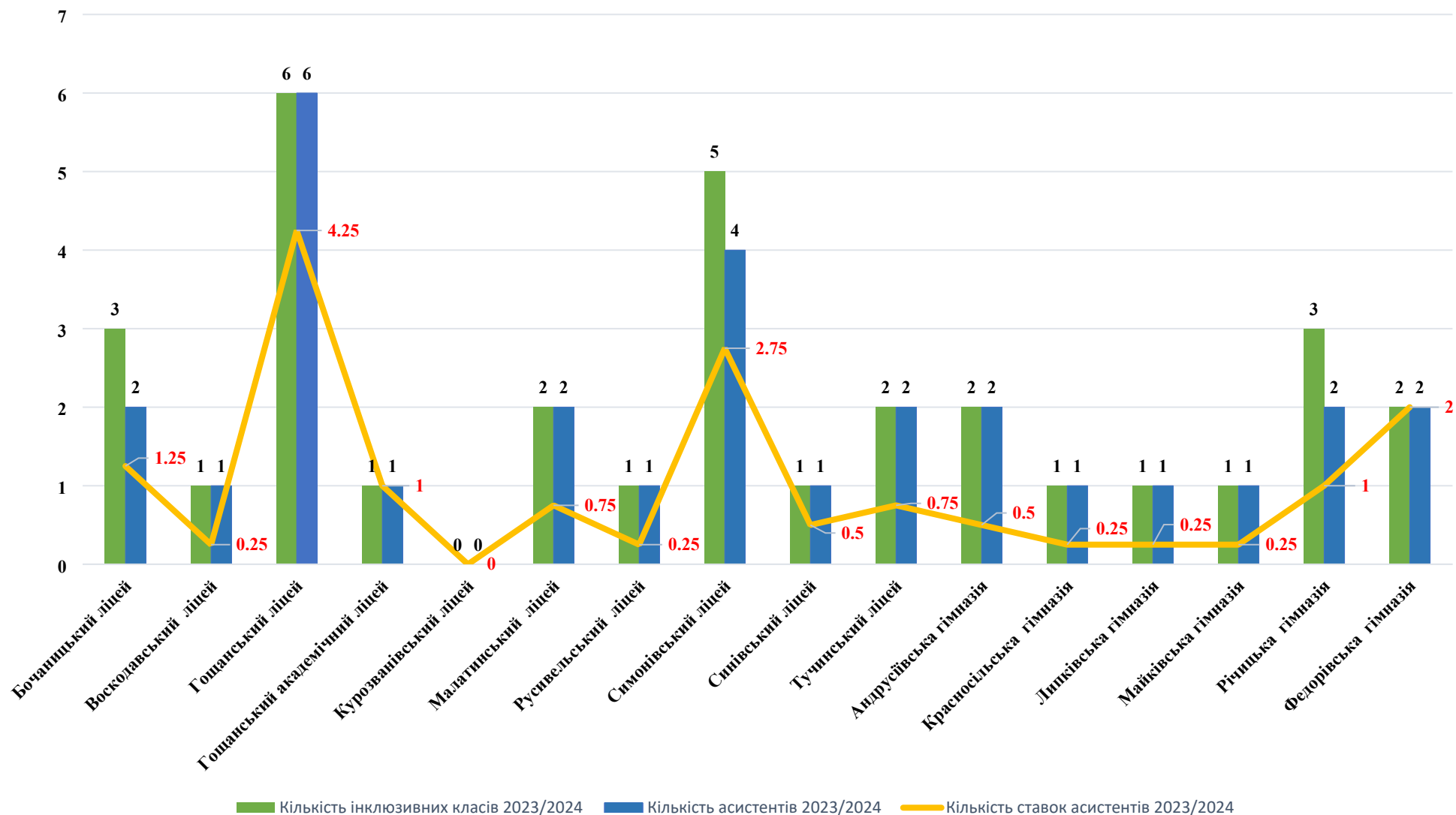

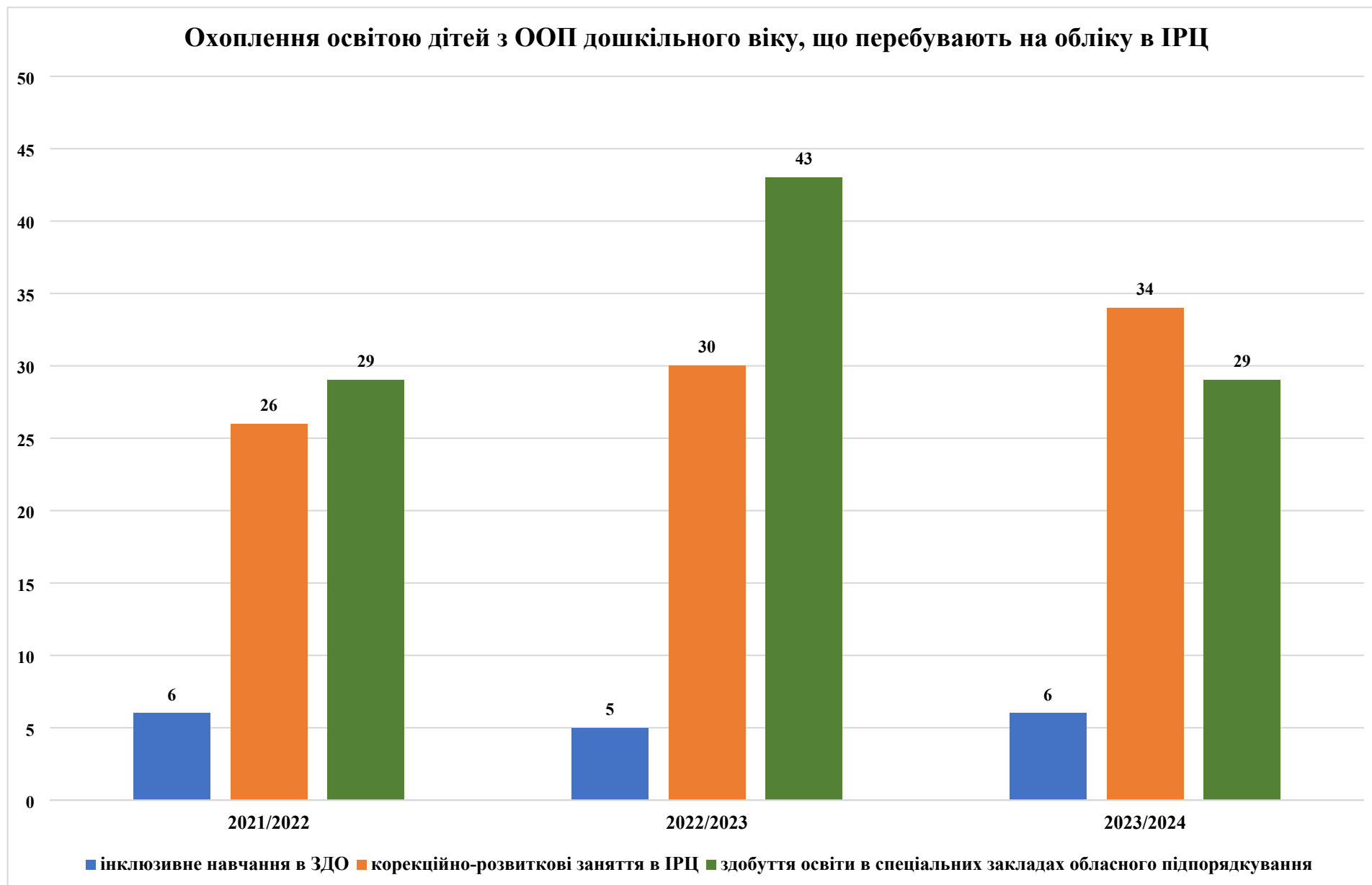
Кадрове забезпечення інклюзивного навчання в ЗДО 2023/2024 н.р.

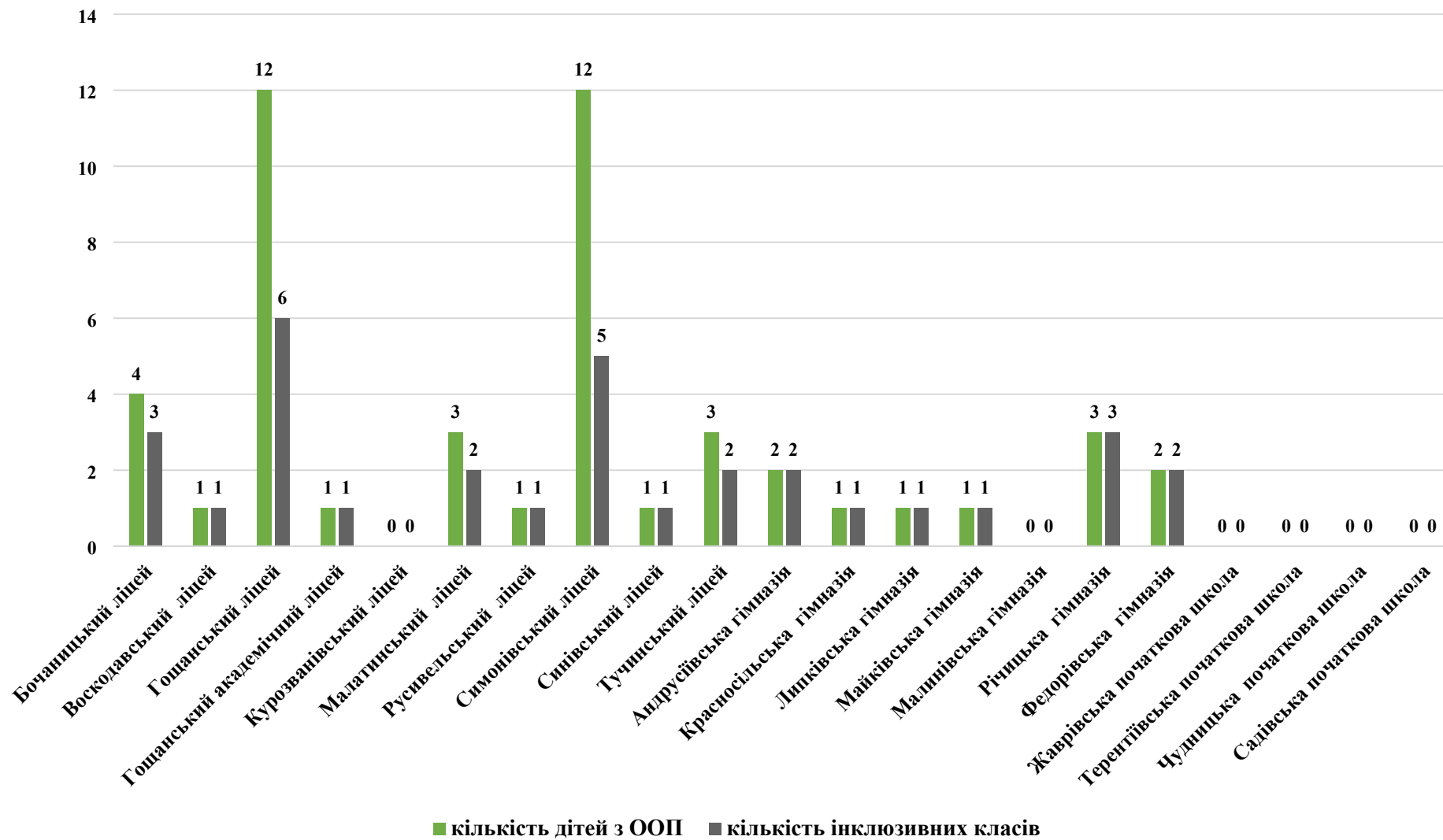

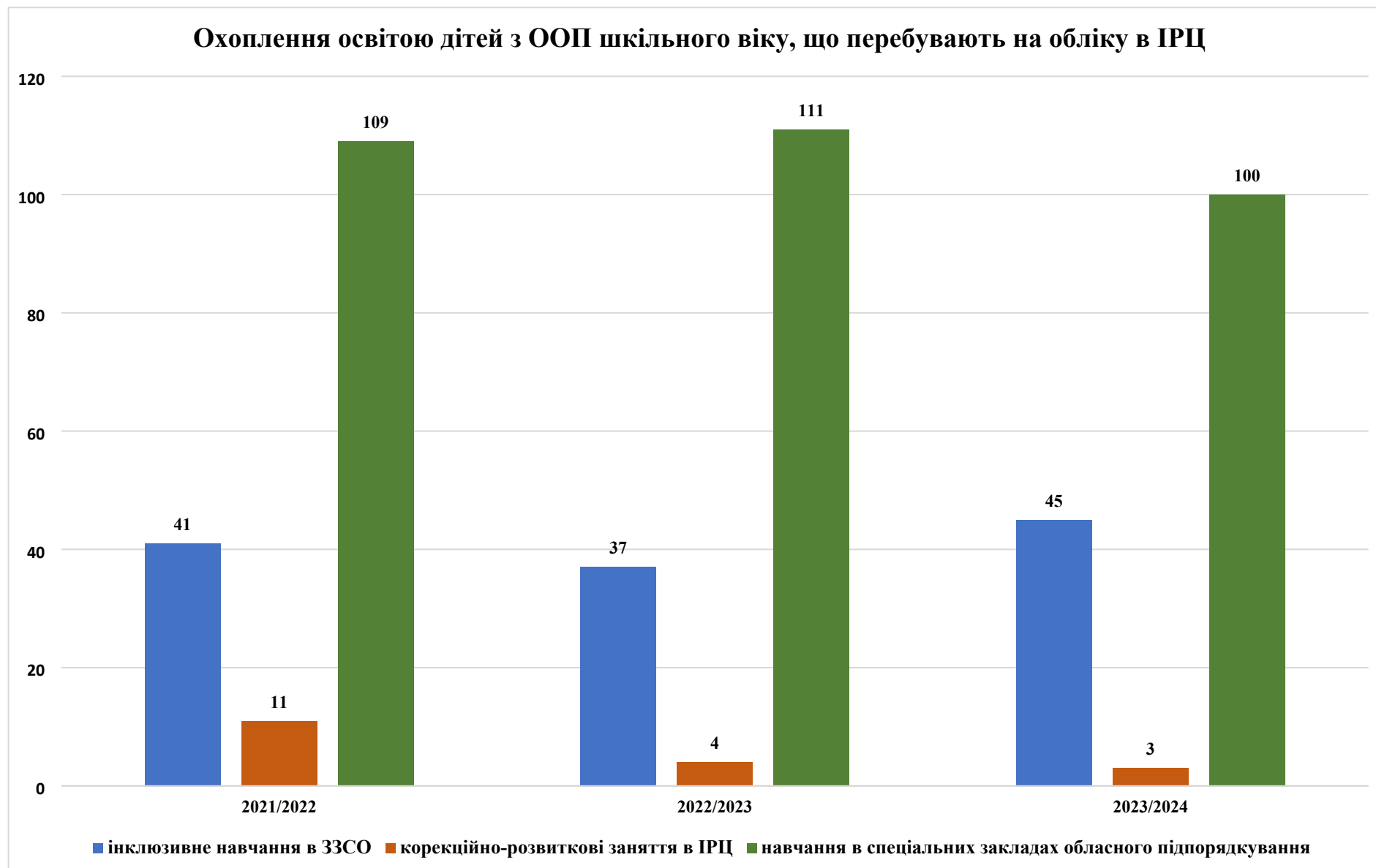
Кадрове забезпечення інклюзивного навчання в ЗЗСО 2023/2024 н.р.

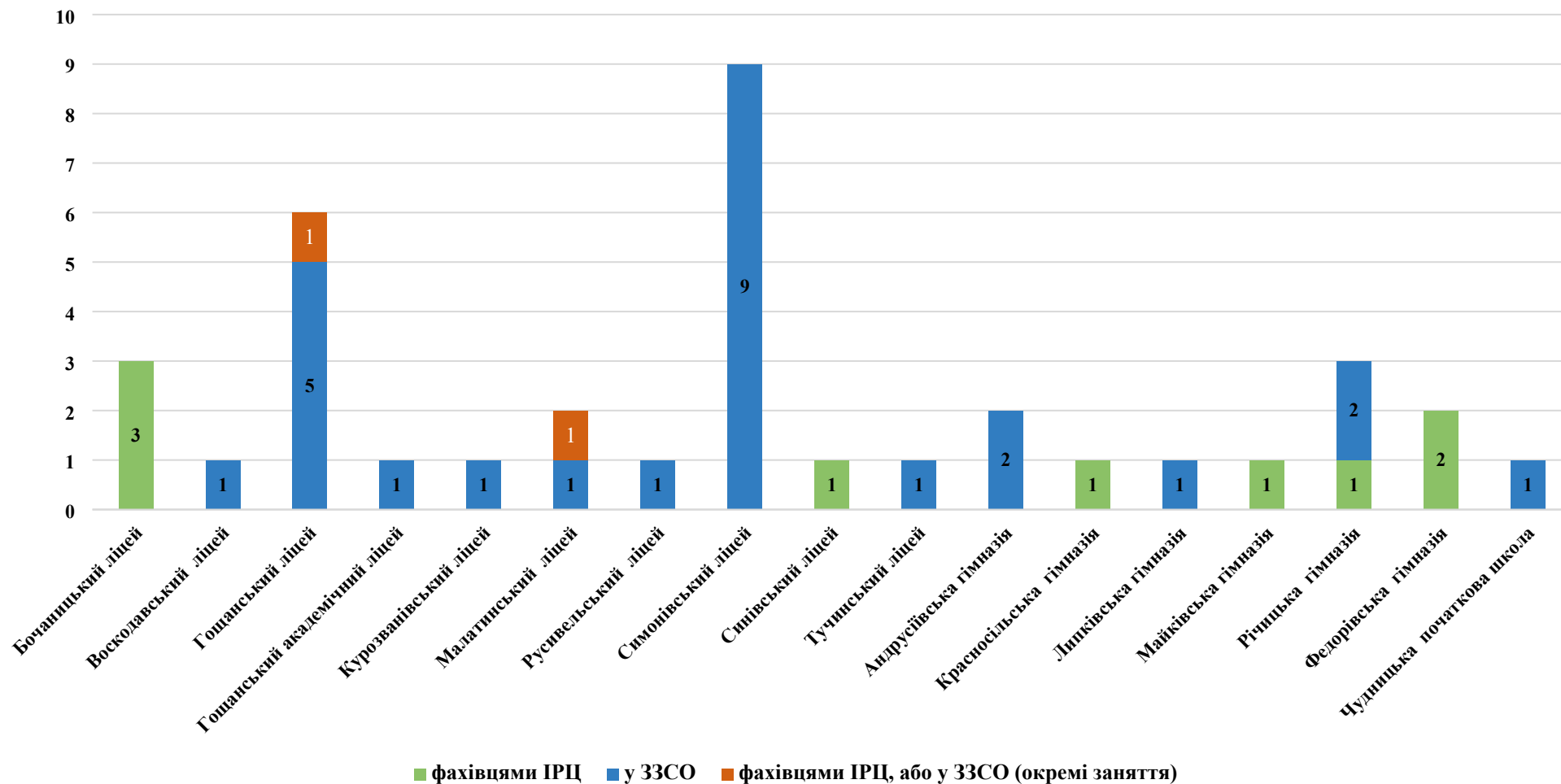

**Кількість дітей з ООП/кількість інклюзивних класів в ЗЗСО
2023/2024 н.р.**

**Реалізація корекційно-розвиткової складової
для дітей з ООП у ЗЗСО
2022/2023 н.р.**

**Реалізація корекційно-розвиткової складової
для дітей з ООП в ЗЗСО
2023/2024 н.р.**

